

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 424/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Reném Nguyenom, Moyzesova 1, Partizánske, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 Co 19/2018-234 z 24. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] odmieta pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 19/2018-234 z 24. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 11 C 38/2009 svojou žalobou domáhal proti žalovanej (Slovenská republika, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky) náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vo výške 413,93 € s príslušenstvom. Škodu predstavujú náklady vynaložené sťažovateľom v súvislosti s vyhotovením a použitím geometrického plánu č. ██████████ z 11. júla 2001 na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, ku ktorému nedošlo pre zamietnutie návrhu sťažovateľa ešte v roku 2003. Nesprávny úradný postup mal spočívať v neopravení chyby v katastrálnom operáte orgánmi na úseku katastra (geodézie) napriek žiadostiam sťažovateľa a napriek zákonnému príkazu odstrániť ju. Chyba spočívala v nesprávnom zakreslení vlastníckych hraníc v katastrálnej mape medzi parcelami nehnuteľností a vznikla premietnutím chyby v meraní z geometrického plánu č. ██████████.

3. Okresný súd rozsudkom z 22. decembra 2016 žalobu sťažovateľa zamietol, rozhodol o náhrade trov konania a o trovách štátu. Považoval za preukázané nesplnenie podmienky nesprávneho úradného postupu, podmienky príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a konaním žalovanej i podmienky vzniku škody. Zistil aj dôvodnosť vnesenej námietky premlčania. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa napadnutým rozhodnutím potvrdil zamietajúci rozsudok okresného súdu. Dovolanie sťažovateľa bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 133/2019 z 25. septembra 2019 odmietnuté.

4. Sťažovateľ poukázal na to, že nikdy nepovedal (ako uvádza krajský súd v odôvodnení), že si v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody v súvislosti s úradným postupom, ku ktorému malo dôjsť tým spôsobom, že orgán bývalej Geodézie n. p. Bratislava v Trenčíne úradne overil 23. októbra 1981 geometrický plán č. [REDACTED] [REDACTED] napriek jeho chybe po technickej stránke. Ide o ničím nepodložený názor okresného súdu. Krajský súd poprel splnenie prvej podmienky priznania nároku na odškodnenie, k čomu účelovo použil zákon č. 173/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, účinný od 15. apríla 2004 a uveril klamstvu štátu, že sa susedia súdia, a preto nebolo možné chybné hranice v katastrálnej mape opraviť. Neopravením chybné zakreslených hraníc v katastrálnej mape orgánom štátu do doby vyhotovenia geometrického plánu z 11. júla 2001 tak sťažovateľ mal dokázané splnenie podmienky nesprávneho úradného postupu. Splnenie podmienky existencie škody považoval sťažovateľ za preukázané okresnému súdu predloženými pokladničnými dôkazmi a nemožnosťou použitia geometrického plánu z 11. júla 2001. K chybné evidencii pristúpil nesprávny úradný postup (nečinnosť – neopravenie chýb v katastrálnom operáte), čo podľa sťažovateľa bolo priamou príčinou škody (nepoužiteľný geometrický plán z 11. júla 2001, pretože hranice nezodpovedali skutočnosti).

5. Krajský súd porušil ústavnosť garantovanú čl. 46 ods. 3 ústavy, preto sťažovateľ žiadal o posúdenie neústavnosti napadnutého rozhodnutia. Vyčerpал opravné prostriedky na ochranu jeho základných práv a slobôd, na použitie ktorých je oprávnený. Lehotu na podanie ústavnej sťažnosti považoval za dodržanú s poukazom na prevzatie uznesenia dovolacieho súdu 24. októbra 2019 a na podanie ústavnej sťažnosti na poštovú prepravu 27. decembra 2019.

6. Domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil spôsobenými ťažkosťami pri dokazovaní vlastníckeho práva, nezákonným konaním,

šikanovaním, trvalým stresom a nedočkaním sa do dnešného dňa opravy chýb v katastrálnom operáte.

7. Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu prijať rozhodnutie, že 1. napadnutým rozhodnutím boli porušené jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, 2. napadnutým rozhodnutím bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 3 ústavy na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a že napadnuté rozhodnutie je neústavné, 3. zrušuje napadnuté rozhodnutie a vracia vec na ďalšie konanie krajskému súdu, 4. sťažovateľovi priznáva ústavný súd primerané finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 € a náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8.1 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho,

kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

10.1 Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10.2 V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

11.1 Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

11.2 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

13. Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike (princíp subsidiarity) vyplýva, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 Posúdenie náležitostí ústavnej sťažnosti a k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

15. Ústavný súd na úvod konštatuje, že podanie sťažovateľa je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie zameranej na splnenie zákonom ustanovených podmienok konania pred ústavným súdom zistil, že ústavnú sťažnosť podala oprávnená osoba – sťažovateľ ako žalobca v civilnom súdnom spore (§ 122 zákona o ústavnom súde) v zákonnej lehote (§ 124 zákona o ústavnom súde) a návrh je prípustný (§ 55 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ je v konaní zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) na základe predloženého plnomocenstva výslovne udeleného na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd zistil, že ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), ale neobsahuje všetky osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde).

16. V ústavnej sťažnosti chýbajú akékoľvek právne a skutkové dôvody v podobe relevantnej ústavnoprávnej argumentácie týkajúcej sa porušenia práv sťažovateľa. Jeho argumentáciu možno zhrnúť tak, že napadnuté rozhodnutie je neústavné, pretože podľa jeho názoru boli splnené podmienky na priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti by mali byť prispôbolené namietaným porušeniam základných práv alebo slobôd. V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti absentuje.

17. Následkom uvedeného nedostatku zostala ústavná sťažnosť sťažovateľa v rovine vyjadrenia nespokojnosti s rozhodnutiami všeobecných súdov a polemizovania s ich závermi. Uvedené by ústavný súd aj v prípade, že by neodmietol podanie pre nedostatok náležitostí, viedlo pri zameraní sa na úroveň odôvodnenia rozhodnutia nutne k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Prakticky sa sťažovateľ ústavnou sťažnosťou domáha ďalšieho preskúmania správnosti rozhodnutia krajského súdu, ktoré pritom už bolo predmetom prieskumu aj zo strany dovolacieho súdu. Predložená sťažnostná argumentácia sťažovateľa však nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Účelom konania pred ústavným súdom je totiž ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov.

18. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným

súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

19. Za uvedenej situácie nie je možné uvažovať o výzve sťažovateľovi podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde na odstránenie uvedeného nesúladu. Ide totiž o neodstrániteľný nedostatok ústavnej sťažnosti, čo viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti (konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd) ustanovené v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu